

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 378/09-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., J., zastúpeného advokátom JUDr. L. M., Česká republika, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 So 143/2008 z 20. augusta 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2009 doručená sťažnosť J. H. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“),

ako aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 So 143/2008 z 20. augusta 2009.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „... vedl spor se S...

Výsledkem sporu bylo to, že Nejvyšší soud... rozhodl rozsudkem ze dne 20. 8. 2009 sp. zn. 4 So 143/2008“ tak, že „ rozsudek Krajského soudu v Košicích č. j. 6 Sd/ 16/2007-20 ze dne 9. května 2008 potvrzuje.“. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi nepriznal ich náhradu a odporkyňu zaviazal „zaplatit navrhovateli náklady odvolacího řízení ve výši 54,64 Euro...“. Sťažovateľ ďalej uviedol, že „nevznáší žádnou námitku proti první ani proti třetí větě výroku rozsudku... vznáší námitku pouze proti větě druhé výroku rozsudku, ačkoli si je vědom toho, že Ústavní soud SR se běžne otázkou nákladu řízení nezabývá. Stěžovatel však má za to, že v tomto prípade jde o zcela extrémní vybočení, které zasahuje až do samé ústavnosti vydaného rozsudku...

Soud ve větě druhé výroku rozsudku odmítá přiznat náhradu nákladů odvolacího řízení. Naproti tomu ve větě třetí mu náhradu priznáva a v odůvodnění pak její výši řádne zdůvodňuje.

Stěžovatel tak spatřuje mezi vetou druhou a třetí hluboký vnitřní rozpor.

Stěžovatel má za to, že jde o rozpor, který narušuje zásady spravedlivého procesu ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy a pravidla pro poskytování soudní ochrany podle článku 36 odst. 1 Listiny a podle článku 46 odst. 1, 2 Ústavy.

Vzhledem k odůvodnění rozsudku pak má stěžovatel za to, že správná je věta třetí a veta druhá by měla být zrušená...“.

3. Sťažovateľ navrhol, aby „Ústavní soud SR vyhlásil tento náález:

I. Věta druhá v rozsudku Nejvyššího soudu SR ze dne 20. 8. 2009 sp. zn. 4 So 143/2008 se zrušuje.

II. Stěžovateli se podle advokátního tarifu přiznávají náklady právního zastupování, které je Nejvyšší soud SR povinen vyplatit na účet právního zástupce stěžovatele... do jednoho měsíce od doručení tohoto nálezu.“. Súčasne požiadal o náhradu trov konania.

4. Sťažovateľ k sťažnosti pripojil rozsudok sp. zn. 4 So 143/2008 z 20. augusta 2009, ktorým najvyšší súd „v právnej veci navrhovateľa J. H. ... proti odporkyni S..., v konaní o starobnom dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Sd 116/2007-20 z 9. mája, takto rozhodol... Najvyšší súd... rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Sd/116/2007-20, zo dňa 9. mája 2008, potvrdzuje.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania v sume 54,64 Eur na účet právneho zástupcu JUDr. E. M. do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“. Priznanie trov odvolacieho konania najvyšší súd odôvodnil tým, že „Podľa § 250k ods. 1 v spojitosti s § 250l ods. 2 OSP navrhovateľovi patrí náhrada trov odvolacieho konania, pozostávajúca z trov právneho zastúpenia v sume uplatnenej právnym zástupcom JUDr. E. M. vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne, v sume 1657 Sk, t. j. 54,64 Eur (1 úkon právnej pomoci 1 paušál).“.

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd je jej subsidiarita. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavou nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených právomocí. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 413/08). Na tejto skutočnosti je založené pravidlo (§ 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), podľa ktorého poskytnutie ochrany konkrétnemu právu alebo slobode v konaní pred ústavným súdom v zásade nie je prípustné, pokiaľ ten, kto má v úmysle sa jej dovolať, najprv nevyčerpal všetky účinné opravné prostriedky, ktoré sú mu dostupné v konaní pred všeobecným súdom (*mutatis mutandis* I. ÚS 49/98, I. ÚS 9/2000, I. ÚS 1/2000, IV. ÚS 236/07).

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podnetu sťažovateľa preto zisťoval, či ochranu tomu základnému právu, porušenie ktorého namietal (t. j. základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), neposkytujú všeobecné súdy na základe opravných prostriedkov im dostupných, ktoré možno považovať za účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia označených práv.

8. Predmetom posudzovanej sťažnosti je sťažovateľovo tvrdenie, že najvyšší súd svojím odvolacím rozhodnutím z 20. augusta 2009 porušil ním označené práva z dôvodu uvedeného v bode 2, t. j. vzájomne rozporným rozhodnutím o trovách odvolacieho konania vyplývajúcim z druhej a tretej vety výroku jeho rozhodnutia. Poukazujúc na už citovaný text napadnutého výroku rozsudku najvyššieho súdu a citovanú časť jeho odôvodnenia (bod 4) ústavný súd konštatuje zrejmu nesprávnosť (chybu v písaní) písomného vyhotovenia výroku predmetného rozsudku. Túto zrejmu nesprávnosť (chybu v písaní) môže súd opraviť postupom podľa § 164 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov: „súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenia, ktoré doručí účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.“ Ako to vyplýva z obsahu citovanej právnej normy, súd môže vykonať opravu aj bez návrhu, ak ide o chyby v písaní, počítaní alebo iné zrejme nesprávnosti. Musí teda ísť o celkom zjavne spoznatel'né pochybenia (napr. z rozporu výroku a odôvodnenia). Opraviť možno výrok rozsudku, jeho odôvodnenie i poučenie. V prípade, ak sa opravuje výrok rozsudku, musí sa tak urobiť opravným uznesením. V prípade opravy ostatných častí rozsudku môže sa tak urobiť priamo v rovnopisoch rozhodnutia, ktoré si súd na ten účel od účastníkov vyžiada. Ak súd opravuje výrok rozsudku, má možnosť odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, pokiaľ opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť (pozri V. Nesrovnal: Komentár k Občianskemu súdnemu poriadku 99/1963Zb.: § 164, právnická databáza ASPI).

9. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ ešte pred podaním ústavnej sťažnosti mal (resp. ešte aj v súčasnosti má, ak ju dosiaľ nevyužil) možnosť domáhať sa nápravy podaním návrhu všeobecnému súdu, ktorý vydal ním namietané chybné rozhodnutie. Nevyužitie tejto zákonnej možnosti účinnej nápravy nemožno nahradzovať podnetom podaným ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

10. Z uvedeného dôvodu bolo treba podnet sťažovateľa na začatie konania po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť pre neprípustnosť.

11. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2009